

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Oslaga, Zeti Ujság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

A legnépszerűbb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap.

NO. 14. SZÁM

HARMVIZSÁZSI ÉVFOLYAM

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Hétfő, 1920. január 19.

THIRTIETH YEAR.

EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

SZÁRAZ LETT MÁR EGÉSZ AMERIKA

UJABB HÁBORUK RÉME FÉNYEGETI AZ EMBERISÉGET

Az angol közvélemény aggodalommal tekint a jövőre. — Háborus tekintélyek utazása.

A legutolsó bolszeviki győzelmek nagy veszélyt fenyegetnek

LONDON, jan. 16. — Egy hét sem múlt meg el azóta, hogy Németországgal jogerősen megkötötték a békét a szövetséges hatalmak, máris újabb háború veszedeime fenyegeti a világot. A legújabb háború elősoraiban érdekelt országok: Nagy-Británia, Winstons Spenser Churchill hadügyminiszter, Walter Hume Long, a tengernagyiv hivatású lordja és több katonai előkelő személyiség sietve elhagyják Londont. Párisba utaztak, hogy Lloyd George miniszterelnökkel tanácskozzanak.

A hirtelen távozást arra magyarázzák Londonban, hogy a helyzet rendkívül válságosra fordult a bolszeviki seregek legújabb sikerei óta és komoly veszedelem fenyegetik Angliát középkeleten.

A legutolsó győzelmek révén óriási mennyiségű fegyver, hadiáruhoz, fegyverhez, nyersanyaghoz, vasúti felszereléshez és sok minden egyébhez jutottak a bolszeviek, amikben mostanában rendkívül érzékeny bírányt szenvedtek.

Katonai szakértők véleménye szerint a vörösök következő hadmozdulata Lengyelországot ellen irányul majd és az eddigi értesülések szerint a lengyelek biztosra veszik, hogy a közeljövőben erős támadásokat kezd ellenük a bolszeviki hadsereg.

Eről az eshetőségről biztosan komolyan és részletesen tárgyalt majd a párisi konferencia ugyanugy, ahogy el kell intéznie a török kérdést is. A közeljövő napokban diadalmasan jelentette Lloyd George, hogy az ő álláspontja győzött Clemenceau véleményével szemben és a törököket kikérte Konstantinápolyból.

Lloyd George szerint a törökök Kis-Ázsiában keresnek új fővárost maguknak, Clemenceau viszont ezzel szemben azt hangsúlyozta, hogy hagyják meg a szövetségesek Konstantinápolyt a törököknek. Ma azonban azt látja már Anglia, hogy a mohamedán világban nagy felháborodási keletet, a kalifát elűző Konstantinápolyból és ebben az esetben termékeny talajra találhatnak az angol gyarmatokban a bolszeviek eszméi magvetői.

Amy bizonyos, hogy kedvetlenül külső körülmények között kezdte meg tanácskozását a Nemzetek Ligája és összekuszálta az európai helyzetet, mint a fegyverszünet óta valaha. Az összes országok belátják ma már, hogy szó sem lehet komoly békéről mindaddig, míg az orosz kérdés nem nyer elintézését és ennek a kérdésnek végleges megoldása a jövő első és legsürgősebb feladata.

John G. Masarik a cseh hiveinek új nyilatkozata

A cseho-szlovák köztársaság elnökének fia elmondja Washingtonban, hogy hazáinak mire volna szüksége.

A csehek szeretnék olyanok lenni, mint az amerikaiak.

WASHINGTON, jan. 16. — "Az szeretném, ha Csehszlovákia körülbelül olyan szerepet játszana Európában, mint amelyet a világon az Egyesült Államok játszanak. Szeretnék Amerikához hasonlítani mindenben, kivéve egy dolgot: az italt. Ne kívánok ugyanis megvannak a pilseni sörgyáraink — you know!" Ezekkel a szöveggel foglalta össze hazájának jelenét és jövő reményeit John G. Masarik, a Csehszlovák köztársaság itteni megbízott követe. A washingtoni követ a fia a Csehszlovák köztársaság elnökének.

Az ifjú Masarik már volt Amerikában és itt nagy szerepet játszott egy időben a társaságban, mint a legjobb teniszzjátékosok egyike. Most legutóbb megérkezett Chicagóba, ahol a Bládestone szállóban szállva, az újságírók, mint régi amerikai ismerőst valószínűleg megrohanták. Ezek előtt is megemlékezett a fent említett kijelentéséről.

Az ifjú Masarik többek között a következőket mondta meg az újságírók előtt:

Sikerült kivívunk a szabadságunkat és hiszem, a világ azt fogja mondani, hogy megérdemeltük. A cseh munkásság olyan szenvedéseken mept kevesztül, amilyenről az amerikai munkások fogalma se lehet. Hogy mást ne mondjak, a háború alatt nem volt dohányja az amerikai munkás? De ez még semmi. A helyzet most se változott és e pillanatban például semmire sincs nagyobb szükség Csehszlovákiában, mint valószínűleg, az egyáltalán nincs: gyerekruhát csináltak belőle.

A Csehszlovák követ aztán ismételtén visszatért a dohányhiányra: — Lehet — mondta és nagy füstkarikát fújt a levegőbe — hogy a dohányzás erkölcstelen dolog, de hiába, mégis csak kellemes vétek és tessék elhinni, rettenetes állapot az, dohány nélkül élni.

Ilyen és ehhez hasonló nyilatkozatokat tett még John G. Masarik, a Csehszlovák köztársaság elnökének fia, a köztársaság washingtoni megbízott követe.

A Tabor leányt a saját anyja gyilkolta meg

Mrs. Tabort, a nyolcvan esztendő vénasszonyt törvény elé állítják. Az ügyész elsőfokú gyilkossággal vádolja.

Az öregasszony ellen a saját fia tett vallomást.

PAW PAW, jan. 16. — Mrs. Tabort, a nyolcvan esztendő öregasszonyt, az itteni nyomozó hatóságok kijelentése szerint, nemskóra törvény elé állítják. Lányának, Maude Tabornak a meggyilkolása miatt. A hatóságok előtt Walter O. Tabor, a meggyilkolt leány fiére vallomást tett, amelyben kijelentette, hogy Mandot az anyja gyilkolta meg, "mert nem akarta, hogy bóbija születne."

Maud Tabort, vagy két hónappal ezelőtt holtan találták meg, egy lédába gyömszöve, nővére házában a pinicében. Maud Tabort négy esztendeig kereste a rendőrség, nem tudták ráakadni, végül is, mint el-tüntetett könnyűtelt el. Véletlenül akadtak a hullájára. A nyomozás először a nővért, aztán a titkos férjét, végül a fivérét gyansította a gyilkossággal. Váratlan fordulatot most kiderült, hogy a szerencsétlen teremtést a saját anyja gyilkolta meg.

A fia vallomása szerint, az öregasszonyt nagyon felháborította, hogy unokája lesz, a ki szintén örökölni fog majd a család vagyonából, amely összesítva negyvenezer dollárt tesz ki.

A fia elmondta a vizsgálóbíró-nak, hogy az anyja alvásközben támadt rá a leányra, kloroformmal küldte át a másvilágra, azután a hulláját lelepte a pincébe és beleygőmoszta az utazóládába. William O. Tabor csak későn tudta meg, hogy tulajdonképpen mi történt. A gyilkosság után elutaztak Californiába — onnét hozták őket a gyilkosság kiderülésekor vissza — és az anyja azt mondta neki, hogy a nővére asztmában halt meg, hirtelen.

Joseph Virgot, Maud titkos férjét, akit szintén vádoltak a gyilkossággal s a ki már hónapokkal ezelől fogoly a megyei börtönben, a vallomás után azonnal szabadlábra helyezték. A tárgyalás elé érhető igazsággal tekint az egész közvélemény.

CLEMENCEAU MEGBUKOTT.

PÁRIS, jan. 16. — A francia törvényhozás mindkét házának titkos elnökségi üléseinek végződött. Paul Deshalet 19 szavazattal többet kapott, mint Clemenceau.

ELŐTÉRBE KERÜLT HERBERT HOOVER ELNÖKJELÖLÉSE

Hirtelen és váratlanul Herbert Hoovernek a neve került forgalomba az elnökjelöltek között. Óriási a szenzáció.

Julius H. Barnes beszéde valóságos felfordulást okozott.

WASHINGTON, jan. 16. — Szinte egy éjszaka alatt, hirtelen és váratlanul, Herbert Hoovernek a neve felémelkedett Európában, a volt élelmiszerdiktátornak, Európa megmentő angyalának a neve belekerült a politikai forgatagba. Ma már őt is azok között emlegetik, akik elnökjelöltek lehetnek, sőt, akikből bátran elnök is lehet, ha szerencséje van. Julius H. Barnes, a United States Grain Corporation elnöke, Hoover barátja nagy beszédet tartott New Yorkban, ahol megpendítette annak lehetőségét, hogy Hoover legyen az Egyesült Államok elnöke. Nagy titizzel, sok meggyőződéssel pendítette meg ezt az eszmét. Tekintettel arra, hogy Hoover nem egyszer tiltakozott az ellen, hogy a nevét ilyen kapcsolatban a nagy nyilvánosság elé hozzák, politikai körökben nem tartják lehetetlennek, hogy Hoover az egészről nem sejtett semmit.

Herbert Hoovertól ugyasólván féltek mindig azok, akik szintén komoly pályázók az elnöki méltóságra. A mély hallgatása valószínűleg zavarta ejtette az embereket. Ezen annyira találgatták e hallgatásnak a lehetőségét, mint a Wilson elnök hallgatásait és Pershing tábornok hallgatásait. Dacára annak a nagy felfordulásnak, amelyet Barnes beszéde okozott, Hoover még mindig mély hallgatásban burkolódik.

MESZÜLETETT A NEMZETEK LIGÁJA PÁRIS VÁROSBAN

A francia fővárosban megtartották a Nemzetek Ligájának első ülését, a melyet Wilson elnök hívott egybe.

A gyűlésen az Egyesült Államok nem volt képviselve.

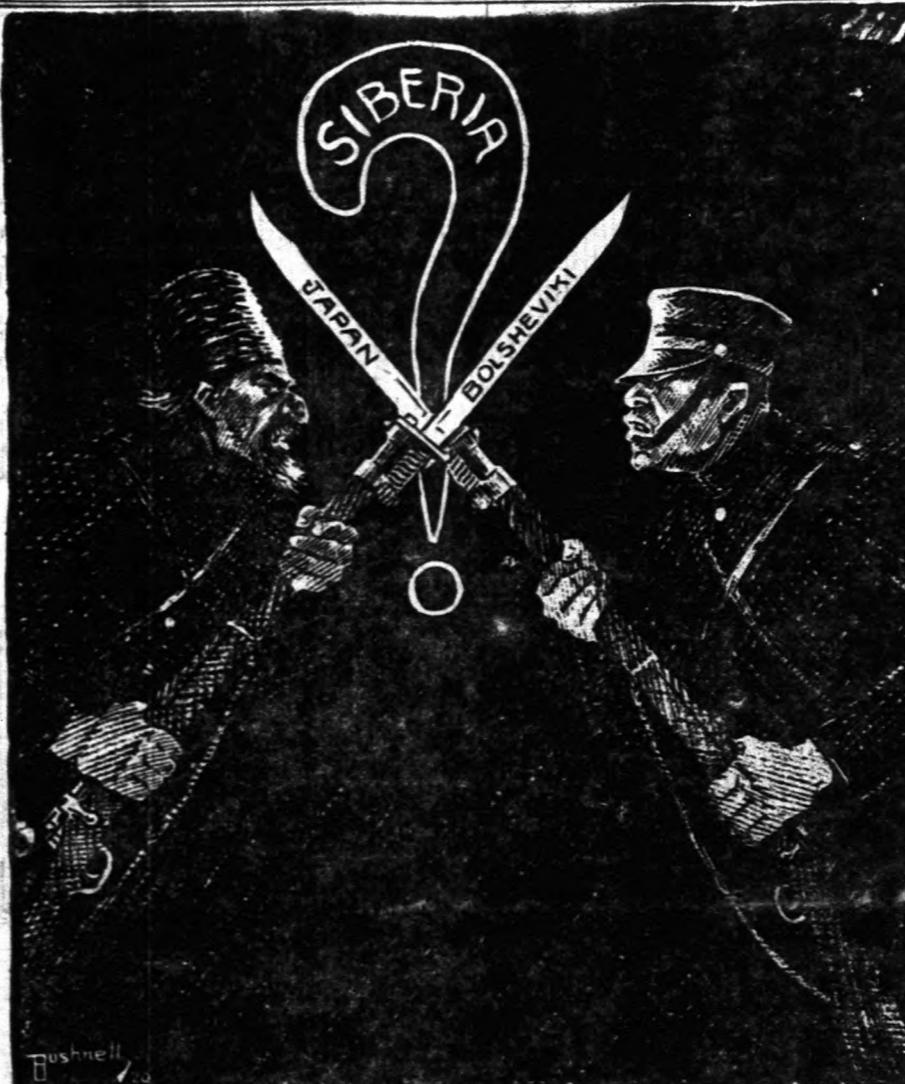
PARIS, jan. 16. — A Nemzetek Ligája megszületett a francia fővárosban, anélkül, hogy abban az Egyesült Államok képviselve lenne. A Nemzetek Ligája a végrehajtó tanács első ülésével született meg, amelyet a történelmi "Ora Teremben", amely a francia külügyminisztériumban van, tartották meg. Tizenegy hónappal ezelőtt, ugyanebben a teremben született meg a Nemzetek Ligájának eszméje is. Leon Viktor Bourgeois, a francia szenátus elnöke lett a Liga elnöke.

HARC A BANDITÁKKAL.

Amerikai tengerész katonák kalandja Haitiben.

WASHINGTON, jan. 16. — Háromszáz haiti bandita megtámadta Port-au-Prince-t, de vesztükre, mert az amerikai tengerészkatonák, akik a városban szembeszálltak velük és 150 banditát megöltek. Az amerikaiak közül csak két fő sebesült meg.

Sárga vagy vörös?

Mit tilos péntek óta csinálni?

Az Egyesült Államok alkotmányának értelmében törvénytelen dolog: VÁSÁROLNI VAGY ELADNI szeszest italt bármilyen célra, kivéve orvosi vagy templomi használatra. ADNI VAGY ELFOGADNI szeszest italt céljára, mint két-saját házában. SZESZES ITALT PRÓBÁLNI KAPNI bárhol, kivéve a saját otthonukban. RAKTÁRBÓL ELVÉNNI próbált szeszest italt. TOBB HAZÁT TARTANI szeszest italt céljára, mint két-t: egy városi otthon és egy nyaralót. ÚJRA SZERZENI szeszest italt a pincéjében, amidőn elfogy a meglévő készlet. ELSZÁLLÍTANI engedély nélkül házi készletet egyik házból a másikba. Hogy engedélyt kapjunk, be kell bizonyítani, hogy a szeszest italt 1919. július 1-je előtt szesztük be. KIKASZTANI bármilyen szeszest italtazási engedélyt vagy hirdetőt. VÁSÁROLNI VAGY ELADNI VAGY HASZNÁLNI házi készletet vagy bármilyen más házi szeszest italt készítéséhez való készleteket. VÁSÁROLNI VAGY ELADNI bármilyen formulát vagy receptet, amely szerint házilag szeszest italt készíthető. AJANDEKOZNI szeszest italt, csak egy üveggel is, bárkinék. ELFOGADNI AJANDEKUL szeszest italt bárkitől.

Az Egyesült Államok alkotmányának értelmében törvénytelen dolog:

Az Egyesült Államok alkotmányának értelmében törvénytelen dolog: VÁSÁROLNI VAGY ELADNI szeszest italt bármilyen célra, kivéve orvosi vagy templomi használatra. ADNI VAGY ELFOGADNI szeszest italt céljára, mint két-saját házában. SZESZES ITALT PRÓBÁLNI KAPNI bárhol, kivéve a saját otthonukban. RAKTÁRBÓL ELVÉNNI próbált szeszest italt. TOBB HAZÁT TARTANI szeszest italt céljára, mint két-t: egy városi otthon és egy nyaralót. ÚJRA SZERZENI szeszest italt a pincéjében, amidőn elfogy a meglévő készlet. ELSZÁLLÍTANI engedély nélkül házi készletet egyik házból a másikba. Hogy engedélyt kapjunk, be kell bizonyítani, hogy a szeszest italt 1919. július 1-je előtt szesztük be. KIKASZTANI bármilyen szeszest italtazási engedélyt vagy hirdetőt. VÁSÁROLNI VAGY ELADNI VAGY HASZNÁLNI házi készletet vagy bármilyen más házi szeszest italt készítéséhez való készleteket. VÁSÁROLNI VAGY ELADNI bármilyen formulát vagy receptet, amely szerint házilag szeszest italt készíthető. AJANDEKOZNI szeszest italt, csak egy üveggel is, bárkinék. ELFOGADNI AJANDEKUL szeszest italt bárkitől.

AMERIKAI FÖLD AMERIKAI HŐSÖK NYUGVÓHELYE

Baker hadügyminiszter kijelentette, hogy az elesett amerikai katonák hulláit hazaszállíttatja a kormány. WASHINGTON, jan. 15. — Baker hadügyminiszter a mai napon megemlékezett arról a mozgalomról, melyet bizonyos temetkezési vállalatok kezdtek az Egyesült Államokban, az idegen harcra elesett amerikai katonák hazaszállítása érdekében. A hadügyminiszter rendkívül élesen elítélte ezt az önző munkálkodást és kijelentette, hogy a temetkezési vállalatok mozgalma epepet sem befolyásolhatja elhatározásában a kormányt. Kijelentette Baker, hogy azoknak az amerikai katonáknak hulláit, akik a harcokban kívül álló területen kaptak helyet örök pihenésre, azonnal hazaszállíttatja a kormány. Ezeknek az elesetteknek száma 18.000. A többi hullát akkor indíthatják csak utnak, ha erre vonatkozólag megtörtént már a megegyezés a francia kormányval. Az amerikai hősök földi maradványai csaknem mind visszakerülnek a szülőföld porába, mert mint a hadügyminiszter állítja, elesettek rokonágának 80 százaléka ragaszkodik a hullák hazaszállításhoz. Akinek otthonán kívül valahol itala van az ország területén, be kell jelenteni a kormányának a meg kell mondani mennyiségét, holtétét és mennyiségét. A szállók és más hasonló helyek, amelyeknek van szeszest készletük, nem adhatk költségeire. (Folytatás a 3-ik oldalon)

AZ ALKOTMÁNY TILTJA MÁR AZ ITALÁRUSÍTÁST

Péntek éjjel óta az Egyesült Államokban nem ideiglenes többé, de állandó a proibició.

A magánházakban levő szeszest italok készletek biztonságban vannak.

WASHINGTON, jan. 16. — Amikor az éjszaka éjfélt ütött az óra, az Egyesült Államok törvényhozás által felállított szeszestitalom rendelkezése alól az alkotmány által kimondott italtilalom rendelkezése alá került. Az ugrnevezett háborus proibició véget ért a utána nyomban életbe lépett az alkotmánynak új módosítása, amely kimondja az egész országra néve a szeszestital tilalmat. A tilalom értelmében nem szabad sem gyártani, sem elárítani, sem szállítani olyan szeszestitalt, amelyek 1/2 százaléknál nagyobb az alkohol tartalma. Sokkal szigorúbbak az alkotmányos proibició rendelkezései, mint amilyenek a háborus proibició rendelkezései voltak. Többek közt tilos volt üdítő italt szeszestitalt árusítani 1919. július 1. óta, de meg volt tilos ilyen italt eladni, ha kivételre vették meg. Éjfél óta nemcsak törvénytelen dolog eladni szeszestitalt mindennemű házi használatra, de az ilyen szeszestitalokat nem szabad az országban még egyik házból a másikba sem szállítani, de a országból kivinni sem.

A hajóra rakott szeszestitaloknak éjjelkor már nem volt szabad nemcsak a kikötőben de a parttól három mértföldnyire sem lenni. Azokat a hajókat, amelyeknek hazai vizekre vagy kikötőben ért az éjféli utal szállítmányt elkobozták. John F. Kremer proibició biztos világon megmagyarítás közzétett nyilatkozatában a törvény rendelkezését a szeszestital bírást illetőleg. Elsősorban nem vehető ki raktárházból a bond alatt levő szeszestital sem házi használatra sem exportálás végett. Csupán mint üdítő italt nek számú adhatók el. Személyes használatra még a tulajdonok se veheti át. Azok, akik régebben vásároltak italt és az storage houseban helyezték el, hogy később eladják, nem hagyhatták azt raktárházból pénteken éjfél óta, kivéve, ha létezéséről és helyéről jelentést tettek a kormányának és csak ha vatalos engedély mellett szállíthatják el a raktárházból. Otthonában bárki tartba akármennyi részegítő italt, de ebben az otthonában ténylegesen sem laknia kell. Az italt egyéni dől neki és családjának, vagy jóllétszemi vendégének szabad fogyasztani. Aki raktárházból levő szeszestitalt nem megvásárolta, akarja adni, arra január 27-ig kérhet engedélyt a proibicióbiztosítól. Ugyanakkor 1000 dollár biztosítékot is kell adnia, hogy az italt nem fogják meginni.

Költséges posta forgalom.

A "House Post Office Committee" elnöke Steenerson kimérít jelentést tett a kongresszus előtt a posta hivatalairól vonatkozólag és azt ajánlta, hogy ez évre 461,728,368 dollárt utaljon ki az állam a hivatali költségeire.

CLEVELANDI HIREK

A TANUK PLATZKY ELLEN.

VITA EGY REVOLVER FÖLÖTT.

Costello detektivkapitány fontos vallomása. — Allitása szerint Platzky bevallotta neki, hogy szántásándékkal lőtte agyon Shelton rendőrt.

Phillips bíró törvényszékén a megyei ügyész, Samuel Doerfler egymásután ülteti tanuszkébe az állam tanuit, hogy meggyőzze az esküdteket arról, hogy John Platzky, Shelton rendőr gyilkosa előre megfontolva követte el a gyilkosságot.

Csütörtökön a legfontosabb vallomást Timothy Costello detektivkapitány tette.

Platzky elmondotta nekem, vallotta Costello, — hogy amikorra Shelton urban volt vele a rendőrállomás felé, az E. 55th St. és Euclid ave. sarkán belenyult nagykabátja zsebébe és kezébe vette lövérsre készen a revolvert, majd a mikor a rendőrállomás közelében az E. 55th St. legelső pontjára értek, előrántotta a revolvert és lelőtte a rendőrt.

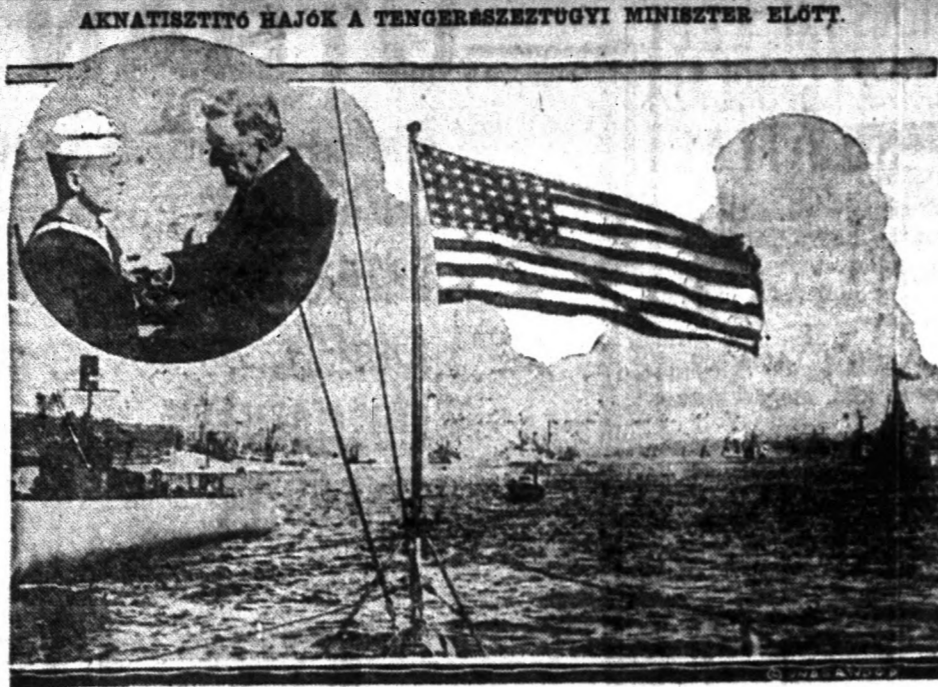
Ez a vallomás valószínűleg végtelenségig bizonyul Platzky ellen, akit Meals ügyvéd nemcsak a villamoszékétől, de még a másodfokú gyilkosság vádjától is meg akarta menteni, azt egyezkedvén bizonyítani, hogy a revolver véletlenül sült el, a mikorra a rendőr ki akarta venni Platzky zsebéből, illetve a kezéből.

Mivel Platzky bevallotta, hogy a revolver, amelyet eldobott a gyilkosság után, azok között a revolverek közül való volt, amelyeket a Van Dorn Iron Works vasgyárának irodájából raboltak el, az ügyész behozatott néhányat a Van Dorn Co. revolvereiből, amelyeket a sztrájk idején szereztek be az örök számára. William Gunther, a gyár egyik magánrendőrt tanuszkébe ültette előtte a revolvereket, hogy bizonyítsa, a gyár tulajdonában ilyen revolverek voltak-e. Meals ügyvéd, mivel Platzky revolvere nem került meg, a mennyiben a megtalálása nem szolgáltatta át a rendőrségnek, tiltakozott az ellen, hogy más revolvert mutassanak fel, mint azt, amellyel a vádlott a gyilkosságot elkövette.

Az ügyvéd és az ügyész megelégedve arról, hogy nem privát iródjukban vannak megjegyzéseket tettek, de Phillips bíró hamarosan leintette őket.

A revolverekkel azt igyekezett bizonyítani Doerfler ügyész, hogy ilyen fajta fegyverek nem sülnék el egykönnyen, szó sem lehet tehát arról, hogy véletlenségből sült el.

Kihallgatták csütörtökön Lillian Dittman 18 éves leányt, Platzky unokanővérét is, aki beismerte, hogy Platzky kérkedett előtte a rendőr lövésétől.

Az amerikai aknatiszti hajók, az elmúlt héten parádés elvonulást rendeztek Daniels tengeresztügyi miniszter előtt.

Ledöntik a románok a magyar szobrokat.

ARAD AZ IDEGEN URALOM ALATT.

(A Pesti Napló 1919. november 30-iki számából.)

A románok azt akarják elérni a világgal, hogy Arad végelesen román város és mint a leendő Nagy-Románia legnyugatibb városának, az oda érkező idegenre azt a hatást kell gyakorolnia, hogy Nagy-Románia érkezzék.

Arad első román prefektusa Marsieu Jusztin aradi ügyvéd volt, rokonszenves, megnyerő modoru ember, aki keztyűs kezével kezdte meg az elrománosítást, végrehajtján a nagyszabani kormányzótanács rendelkezéseit. Azonban mindjárt első fontosabb rendelkezéseivel szemben a magyarság passzív rezisztenciájával találkozott. Ez az ellenállás különösen két nevezetesebb eset alkalmával nyilvánult meg. Az első eset augusztus huszadikán, Szent István napján történt. Rendeletben tudatta a város közönségével,

dot még nem sikerült megfosztani ezektől a magyarságnak annyira drága művészi emlékektől. A tervről ugyanis tudomást szerzett az angol és amerikai misszió, két tagját Je is küldte Aradra és ezek erősen kikeltek az ellen, hogy a szobrokat szétszedjék, kifejezve, hogy a békekonzferencia még nem döntött véglegesen Arad sorsáról. A szobrok tehát ott maradtak helyükön, azonban azt már nem tudta megakadályozni az entente jóakarata, hogy a Kossuth-szoborban súlyosan meg sértsék a magyar nemzeti kegyeletet. A mal rezeti csata évfordulóján a szobrot román zászlókkal tüzdelték teli a az érc-Kossuth nyakába is román színeket akasztották.

Erte még az aradiakat ezután egybő meglepetés is. Velicua elrendelte, hogy az összes kereskedői cégtáblákat, valamennyi feliratot, sőt az orvosok tábláit is román feliratos táblákkal kell kicserélni. Ugy ezzel, mint egy másik intézkedéssel is kifejezésre akarta juttatni azt az elvi szempontot, hogy Aradnál kezdődik Nagy-Románia. Elrendelte még azt is, hogy az Andrassy-ut és a főbb utak házáiban lehetőleg a románásgal kell a lakásokat elfoglalnia. Megindította az akciók ar-ra néve is, hogy Aradon a románosság és magyarság lélekszámát a románok javára megváltoztassa. Kiadta a rendeletet, hogy az 1914 augusztus 14-ike után beköltözött magyar lakosság a városból eltávolítandó. Már igen sok család ki is költözött, és helyükre románokat telepítettek be. Mindezzel tulajdonképpen azt akarják bizonyítani, hogy Arad román város, s hogy jogosan mondta 1918 december huszonkilencedikén az akkor Aradra érkezett és még nem tájékozott Berthelot francia tábornok: "Latin földre léptem." A városág az, hogy amíg a környék falvaiban tényleg tulnyomó részben románok laknak. Aradnak legfeljebb tíz-tizenkét százaléka román.

Velicuiuról ugy tudták a magyarok, hogy koncilias ember, de eszedektelny nyomán még a mérsékeltbb román előléleőség is erősen találta azt a tempót, amellyel az új prefektus a románosítás keresztülteléhez fogott. Allig volt pár napos prefektus, olasz szakértőt hozatott Aradra, azzal a megbízatással, hogy kezdje meg a két szobor szakszerű eltávolítását. Azzal a gondolatnal, hogy az emlékműveket a magyar államnak ajánlja fel, egyáltalában nem foglalkozott. Egelvőre azonban Ara-

rajta, a kormány pedig össze-tett kézzel nézi ezt a lánekereskedelmel üoztő áruuszorát, a holott ma talán a gyapju ama kevés áruccik legfontosabbika, a melyet külföldön fizetős-közként használhatunk. A gyapjút Magyarországon allig tudjuk felhasználni. Posztógyáraink legnagyobb része az elszakított országokban van, leginkább Cseho-Szlovákiában. Ez az ország az, a hova a magyar gyapjút a spekuláció kiviszi, vagy bank- és állami segítséggel eladja és onnan háromszorosan megrágrított posztó és szövet alakjában ugyan-csak lánekereskedelmel és bank segítségével visszahozza Magyarországra. Az érdekeltek körében általános a panasz, hogy egy vagy két bank és néhány alkalmi, allig pár hónap előtt alakult kereskedelmi társaság monoponizálja a gyapju áruváltását és külföldre való kivitelét, a helyett, hogy az állam vásárolná össze a forgalomba kerülő szabadgyapjút és venne ére külföldön olyan cikkeket, a melyekre Magyarországon szüksége van. Mennyivel egyszerűbb és olcsóbb volna, ha a kormány mondaná Cseho-szágna, hogy adok ennyi és ennyi gyapjút, de kérek érte ennyi és ennyi szövetet, asznet vagy cukrot, vagy a mire szükségünk van. A kormány nem ezt teszi, hanem túri, sőt előmozdítja, hogy magján kezeken sikkadjon el a gyapjút, mint fizető eszközzel elérhető minden nyereség és mikor magának a kormánynak van szüksége fizető vagy cseereszközre, akkor semmije sincs és semmit sem vásárolhat.

Palásthy Sándor Szintársulata CHICAGO ÉS KÖRNYÉKÉN: Január hó 22-én, Csütörtök este 8 órakor South Bendben a Magyar Házban "Cigánybáró". CHICAGO, A CENTRAL MUSIC HALLBAN East Van Buren St. Január hó 23-án, pénteken este 8 órakor A Vasgyáros Január 24-én, szombaton este 8 órakor A Cigánybáró Rédey Miklós felléptével Január hó 25-én, vasárnap d. u. 2:30-kor Elnemult harangok Január hó 25-én, vasárnap este 8 órakor Erdész leány Január 26-án, hétfőn este 8 órakor East Chicago, a Columbia Hallban "Cigánybáró". Január 27-én, kedden este 8 órakor Gary, Ind. a Turner Hallban "Cigánybáró". Január 28-án, szerdán este 8-kor Indiana Harbor, az Auditoriumban "Vasgyáros". Január 29-én, csütörtökön este 8 órakor South Bend a Magyar Házban "Elnemult harangok". Jegyek előre válthatók a szokásos helyeken és Rátay Sámuel titkárnál, 908 W. 119 Street, Chicago, Ill. Telefon: Pulman 1339.

Vidéki előadások: LORAIN: Január hó 19-én, hétfőn este a Broadway színházban A CZIGANYBÁRO. DETROIT: Január hó 20-án, kedden este a Munkás Otthon terében, Gould Ave., AZ ERDÉSZLEÁNY. DETROIT: Január hó 21-én, szerdán este, a Grand Színházban, Rédey Miklós hírneves tenorista vendégfelléptével, a CZIGANYBÁRO.

AZ EHEZŐ GYERMEKÉRT. A west sidei magyar nők kedden este gyűlést tartanak az athléta klubban, az east sideiek pedig az E. 79th streeti ref. iskolában.

EGÉSZ SEREG SZALONOST VADOLNAK A RÉGI ÁLLAMI PROHIBÍCIÓ MEGSÉRTESE-VEL. A liga tagjai a gyilkosság óta állandóan szemmel tartották Coleman szalonját a megállapították, hogy nyíltan meg benne a szeszitalmérés, de rendőröknek és detektíveknek hiába szóltak, azok nem tartóztatták le. Végre is egy east clevelandi rendőrbírónál elfogatási parancsot vett ki ellene a liga és le-tartóztatta, miután az ügnyökei ötpóhárka whisky vásároltak tőle s azt szájukban kivitték és ott ivogbe eresztették, mint bűnjelet.

JUHÁSZ IDUSKA GYILKOSA. Deli József árval fog védekezni, hogy örült volt a gyilkosság elkövetése idején. C. T. McConnel ügyvéd, akit megfogadtak Deli József védőjének, kijelentette, hogy a gyilkos védelmére azt fogják felhozni, hogy örült volt a me-renylet elkövetése idején.

ISMÉT TERJED A FLU Tiszánál estéről van tudomás a közegészségügyi hatóságnak. Dr. Rockwood közegészség-ügyi biztos jelentése szerint 17 influenza eset van jelenleg Clevelandban. Január 1. óta ebben a betegségben három ember halt meg. Járványossá aligha fajul a flu, mondja Dr. Rockwood, az új esetek sokkal enyhébbek, mint az igazi flu. Mindazonáltal mindent el kell követni az elhárítására.

Milyen lesz az Ujév? SZEGÉNYEK: JÓLÉTET! BOLDOGTALANOK: BOLDOGSÁGOT! BETEGEK: EGÉSZSÉGET! B E T E G E K Megvan e betegségek gyógyszere.

SATURNIN AZ ÉLETITAL MEGRENDELŐ IV. Kérek mellékelte összegértüveg SATURNINT a híres életitalt és kérem mellékelve az 1920 évre szóló gyönyörű naptárt ajándékba.

HALLER MINISZTER A ZSIDÓKÉRDÉSROL. "Magyarországon senkinek gondol komolyan köztársaságra." A Deutsche Allgemeine Zei-ten jelentkező erőszakos rendszabályokat. Mindent el kell majd követni arra vonatkozóan, hogy a katolikus ifjúságunkat kereskedői pályára neveljük és hogy községi bankok és szövetkezetek alapítása által a pénzügyi életet zsidó befolyással mentesítsük.

MAGYAR AZ ÁRVIZSGA U (A Pesti Napló de mából.) Az Árvizsgáló Biz-tember utolsó napja-ságos harcot vív a dökkel és különös-árusokkal, minden-azon van, hogy a tó-cákról eltüntesse a dökkel, akik uszora a-ják el rosszminőség-árukat. Arról nem-ve, hogy ezek az ut-elcsúfítják az utca-lyenkit, mint példá-ez-ut és Erzsébet-ko-tezésénél, az Oktog-mint a pályaudvarok-szággal megbüntetik-dést — az Árvizgá-jól tudja, hogy az-voltaképpen csak ko-szeméi a jól kifejlé-reskedelemnek, amé-deimi életünknek er-tője. Az utóbbi idő-vizsgáló Bizottság osztályának detektív-razziákat tartottak kalmakkor több szaz-tóttak elő. A Pesti-ktársra érdeklődött-gáló Bizottság rend-tályán a zugárusok akcióiról, amelyről a ket-mondották el. Tulajdonképpen első napjaiban kezd-t a tisztító munkát, a utcákról el akarják zugárusokat. Minden egyről pontos felj-szűnik, statisztika-október elejé óta ez zugárust fogtak el teiket természetese-tük. Ennél a mut-nyírra az árus-megbüntetése a főöl-hogy rajta keresztü-magához a láncok-Az utóbbi időben le-fehér sűteményáru-sotak el, valóságga-ra nőttek ki a pesti-zinte groteszk ellen-akor a ténnyel, hog-koz százával ársopro-üzletek előtt a szeg-és semmiképpen s-kenyérhez jutni. M-tuk, hogy ezek a-majdnem minden-e megbízott árusítók, kájukért napi hatv-korona fix jövedelm-megbizójuk pedig e-másik pékmeister, ak-készítés céljaira ki-kifizítésére haszn-ilyen módon elvonja-tól. Megállapítást-ezek a sűteményáru-donképpen kétszer-tást követnek el, me-liket nyolcvan fillé-lett számolják el m-ugyanakkor, amikor-rona ötven fillért k-Az ilyen kifliáruos-reste háromszáz-né-ua. Egy kiló lisztből-harmintöt darab k-pék, egy kiló lisztb-korona ára sűtemén-elő. Az Árvizsgáló-árusoktól elkobott-és természetesen mind-ntatás nélkül, jétokor-ja, így mi látjuk el-hadifoglyokat fogad-Asszonyok Nemzeti-valamint az olasz h-hazatéri foglyainka-letti pályaudvari él-rancsnokságot. De nemcsak á-árusítókkal van sok-a csokoládé zugk-is és láthatja min-a az utóbbi időben-mintha eltűnt volt-forgalomból. A c-ugyanis kétszázhusz-állapították meg. Igen sok keresked-ezért az árét ne-keztetett és inkább-utcai kereskedőkne-vább, ezek pedig k-ven, sőt négyzáz k-kérnek egy kiló de-Szántalanszor megt-hogy egy, néhány-ládat eladó árus e

